

Bussijuhi kiirendatud ametikoolituse lisapädevuse saamise õppekava (35 tundi)

Koolitaja	OÜ Kadrioru Autokool
Õppekava nimetus	Bussijuhi kiirendatud ametikoolituse lisapädevuse saamise õppekava
Õppeviis	Kontaktõpe
Koolituse liik	Kursus
Õppekava maht	35 akadeemilist tundi (allpool LISA 1)
Õppetöö keeled	Eesti, vene
Kontrollivorm	Eksam
Õppekavarühm	Täienduskoolituse standardi kohaselt määratlemata (määrus nr 27 „Täienduskoolituse standard“ LISA).
Sihtrühm	Kutselised autojuhid, kes töötavad bussijuhtidena.
Õppekava eesmärk	Kutselisele autojuhile vajalike teadmiste ja oskuste omandamine ning ettevalmistus iseseisvaks tööks.
Õpingute alustamise tingimused	<ol style="list-style-type: none">1. Autojuhi ametikoolitusele võetakse vastu, Eestis alalist elukohta omav Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või isik, kellel on tähtajaline elamisõigus või -luba, pikaajalise elaniku elamisluba või alaline elamisõigus.2. Punktis 1 nimetamata isik, kes töötab vedaja või äriregristrisse või mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud isiku juures töölepingu või võlaõigusliku lepingu alusel.3. Eeltingimuseks on C-kategooria pädevuse omamine ning D-kategooria juhiluba, mis on väljastatud hiljem, kui 10.09.2008.
Lõpetamise tingimused ja väljastatavad dokumendid	<p>Koolitus lõpeb eksamiga, mis koosneb 25-st teoreetiliste teadmiste küsimusest. Examinatsioon on sooritatud, kui eksamineeritav vastab õigesti vähemalt 70-nele protsendile küsimustest ehk kui vastab õigesti vähemalt 18 küsimusele. Eksamil rakendatakse hindamissüsteemi põhimõttel – „sooritas“ / „ei sooritanud“. Juhul kui õpilane ei soorita eksamit edukalt, siis valmistub ta iseseisvalt ette ja registreerub korduseksamiks, milleks kutsutakse kokku eksamikomisjon. Vajadusel antakse õpilasele lisakoolitust teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste täiendamiseks.</p> <p>Eksamikomisjoni koosseisu määrab koolitaja. Lisaks lektoritele kutsutakse ka autovedajate ametiliitude, transporditöötajate ametiühingu ning Maanteeameti esindajat. Kutse saanud asutustel jääb osalemise kohta otsustusõigus.</p> <p>Tunnistus on koolituse lõpetamist tõendav dokument, mis väljastatakse isikule kahe tööpäeva jooksul juhul, kui õppekava maht on täidetud, õpiväljundid on omandatud ning eksam on edukalt sooritatud. Tunnistusele kantakse: tunnistuse number, osaleja nimi ja isikukood, kursuse läbimise aeg ja maht, õppekava nimetus ja õppeained, eksamikomisjoni protokoll number ja kuupäev, tunnistuse väljaandmise koht ja kuupäev ning koolitaja andmed.</p> <p>Koolitusasutus esitab pärast eksami toimumist hiljemalt järgmisel päeval Maanteeametile koolituse õppekava läbinud ja eksami sooritanud isikute eksami protokollid.</p>

Õppekeskkond	<p>Kogu õppemaht toimub füüsilises õpikeskkonnas. Teoreetilised ja praktilised õppetunnid toimuvad kontaktõppena teemakohaselt sisustatud õpperuumis (ehk õppeklassis või mõnes teises tervisekaitse nõuetele vastavas ruumis või koolituse tellija ruumides). Praktiline osa viiakse läbi koolituse läbiviimiseks sobivas õpperuumis. Sõiduõppe tunnid toimuvad kontaktõppena õppeväljakul ja linnaliikluses. Sõiduõppeks kasutatakse bussi DAF BOVA FHD12 (koolitaja võib lisada/vahetada bussi vastavalt esitatud nõuetele).</p> <p>Piirangud õpperühma suurusele puuduvad.</p>
Koolitajale esitatavad kvalifikatsiooninõuded	<ol style="list-style-type: none">1. Lektor peab valdama õpetatava õppeaine aluseid;2. Lektor peab omama kõrg- või keskeriharidust või sellega samaväärset haridust;3. Lektor peab omama vähemalt üheaastast õppeaine profiilile sobivat töötamise või õpetamise kogemust viimase kümne aasta jooksul;4. Lektor peab olema viimase viie aasta jooksul osalenud õpetatava õppeaine valdkonnas erialasel täienduskoolitusel kestusega vähemalt kuus akadeemilist tundi. <p>Õppeaineid läbiviivad lektorid määratakse töökorraldustega. Koolitaja võib lisada lektoreid vastavalt esitatud nõuetele. Koolitamisse võib kaasata nõuetele mittevastava spetsialisti, lähtudes täienduskoolituse õppekavas oleva õppeaine eesmärgist.</p> <p>Vaata Kadrioru Autokooli koolitajate kohta infot veebilehelt:</p> <ul style="list-style-type: none">• www.kadrioru-autokool.ee
Läbiviidud tegevuste kirjeldus ja õppetundide ülesehitus koos kasutatud õppematerjalide, vahendite ja tarvikute loeteluga	<p>Teooriaõpe ja eksam toimuvad koolitaja õppeklassis, kus on õppelauad ja toolid. Koolituse käigus kasutatakse projektorit, magnet- ja pabertahvliit ning õppesimulaatoreid. Lektor peab loengut, mille materjal on MS Powerpoint formaadis. Lektori poolt koostatud loengumaterjali abil aidatakse õpilastel aru saada kuidas nad peavad tegutsema konkreetsetes olukordades ning küsitakse nende arvamust, arutletakse ja tehakse koos järeldusi.</p> <p>Rõhutatakse konspekti vajadust.</p> <p>Koolitusel seletatakse lahti õppeaines käsitletavate teemade loetelu (on esitatud allpool LISA2). Teoreetilised õppetunnid on üles ehitatud selliselt, et lektor esitaks õpilastele suunavaid küsimusi. Selliselt hoitakse õpilaste tähelepanu ja suunatakse neid õigete järelduste ja otsusteni. Samuti tuuakse elulisi näiteid, analüüsitakse erinevaid olukordi ja tüüpilisi vigu, mis võivad tekkida autojuhi töö käigus. Praktilised õppetunnid on üles ehitatud selliselt, et harjutatakse teoorias omandatud teadmisi. Praktiliste tööde käigus täidetakse erinevaid dokumentide vorme (roheline vihik, reisiplaanid, liiklusuõnnetuse teade jne) ning vajadusel täidetakse ja lahendatakse testide ülesandeid. Kasutatakse mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikute simulaatoreid koos harjutamisvahenditega (sõidumeeriku kettad, kaardid, sõidumeeriku printeri paber). Tehakse väljatrükke, andmete sisestamist, sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandmise ning vahetatakse rulle. Samuti kasutusel on erinevad näitlikustavad vahendid erinevate õppeainete teemade edastamiseks.</p> <p>Sõiduõppe tunnid viiakse läbi sama kategooria sõidukiga (mille osas pädevust omandatakse) õppeväljakul ja avalikel teedel, reaalses liikluses. Sõiduõpe viiakse läbi korraga ühe õpilasega ning läbimise kohta tuleb täita õppetööpäevikut, mis sisaldab sõiduõppeandmed.</p> <p>Samuti näidatakse ette, kuidas otsida ja leida internetist vajalikke seadusi, juhendeid, õpetusi ning viiteid, mis puudutavad bussijuhte ning nende praktilises töös esilekerkivaid probleeme.</p> <p>Koolitusel jaotatakse osalejale kirjutusvihik koos kirjutusvahendiga ning lühikokkuvõtte loengute teemadest (sh töö- ja puhkeaja reeglite õppematerjalid). Õppematerjalid on kaasaegsed nii paberil kui ka elektroonilisel kujul.</p>

	Iga teema lõpus tehakse individuaalne lühianalüüs, kus tuuakse välja teema raames õpilase tugevamad ja nõrgemad küljed, tehakse järeldused.
Õppekava koostamise alus	<ol style="list-style-type: none">1. Täiskasvanute koolituse seadus2. Autoveoseadus3. Ühistranspordiseadus4. Majandus- ja taristuministri 06.06.2018.a. määrus nr. 29 Autojuhi ameti- ja täienduskoolituse kord, koolituse õppekavad, nõuded autojuhi koolituse korraldamise õppekavale ja õppekava koostamisele, nõuded autojuhi teadmistele ja oskustele ning pädevustunnistuse vorm
Kinnitatud	Õppekava on kinnitatud 22.06.2020.

LISA 1: Bussijuhi täienduskoolituse õppekava koosneb järgmistest õppeainetest ja mahtudest:

Õppeaine nimetus	Teoreetilised õppetunnid	Praktilised õppetunnid	Sõiduõppe tunnid	KOKKU	Lektori nimi
1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja autojuhi ametist	4	-	-	4	K.Fedorov, An. Pärnaste, S.Kamnerov, R.Pärnaste, S.Kuik, A.Kamnerov, Al. Pärnaste
2. Liiklusohutus ja säästlik sõit	2,5	-	2,5	5	K.Fedorov, An. Pärnaste, S.Kamnerov, R.Pärnaste, Al. Pärnaste, S.Kuik, A.Kamnerov, J.Jõgis, S.Fedorov
3. Autovedude korraldus ja logistika	3	1	-	4	K.Fedorov, An. Pärnaste, S.Kamnerov, R.Pärnaste, Al. Pärnaste, T.Jõgis, S.Kuik, A.Kamnerov, J.Jõgis, S.Fedorov
4. Autojuhi vastutused ja õigused	4	-	-	4	K.Fedorov, An. Pärnaste, S.Kamnerov, R.Pärnaste, Al. Pärnaste, T.Jõgis, S.Kuik, A.Kamnerov, J.Jõgis, S.Fedorov
5. Autojuhi töö- ja puhkeaeg	5	4	-	9	K.Fedorov, An. Pärnaste, S.Kamnerov, R.Pärnaste, Al. Pärnaste, T.Jõgis, S.Kuik, A.Kamnerov, J.Jõgis, S.Fedorov
6. Sõiduki tundmine ja käsitlemine	4	-	-	4	K.Fedorov, An. Pärnaste, S.Kamnerov, R.Pärnaste, Al. Pärnaste, S.Kuik, A.Kamnerov, J.Jõgis, S.Fedorov
7. Reisijatega suhtlemine, klienditeenindus	4	-	-	4	K. Fedorov, Andres Pärnaste, S. Kamnerov, R.Pärnaste, A.Kamnerov
EKSAM				1	Eksami komisjon
KOKKU:	27,5	5	2,5	35	
<ul style="list-style-type: none"> • õppekava maht määratakse akadeemilistes tundides (üks akadeemiline tund vastab 45 minutile). 					

LISA2: Õppeainetes käsitletavate teemade loetelu (õpiväljundid):

1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja autojuhi ametist

1.1 Ülevaade õppetöö korraldusest

Pärast koolitust õpilane:

- teab bussijuhi pädevustunnistuse saamise tingimusi ja korda;
- teab õppetöö korraldust;
- teab autojuhi koolitustest;
- teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;
- on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määru sees seatud juhi koolituse eesmärgid;
- on valmis vastutama oma õppimise eest;
- teab, kuidas koolitaja iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajaduse korral abi saab.

1.2 Ülevaade autojuhi ametist

Pärast koolitust õpilane:

- teab transpordi infrastruktuuri kasutamise, maksustamise ning teekonna planeerimise põhialuseid ning piiranguid;
- teab tööohutuse ja töökaitsesega seotud poolte õigusi, kohustusi ja vastutust;
- teab tööõnnetuse põhjuseid teel, laadimisel ja sõiduki hooldamisel, riskitegureid, tööõnnetusega seotud lisaohte, tööõnnetuse ennetamise põhimõtteid ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel;
- teab autojuhi terviseriski põhjuseid, sealhulgas stress, müra, vibratsioon, saastatud õhk, pikka aega istumine, töö- ja puhkeaja nõuete eiramine, tavatud tööajad, muutuvad ilmastikutingimused;
- teab juhi töökoha ergonoomiat ja valedest töövõtetest tulenevaid ohte;
- teab suhtlemispsühholoogia ja suhtlemise põhialuseid ning klienditeeninduse põhimõtteid ja häid tavasid, tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, järelevalve ja teiste kontaktisikutega, probleemsete olukordade lahendamise viise ja meetodeid;
- oskab oma käitumisega tõsta ettevõtte mainet, mõista autojuhi ameti olemust, eesmärki, tegevus- või ametiala tavasid ja praktikat ning arvestada oma ametitegevuses partnerite ja klientidega suhtlemisel nende huvide ja õigustega;
- oskab ennetada ja ära hoida autovedudel valitsevaid ohte, sealhulgas kuritegevust ning ebaseaduslike sissereändajate vedu;
- oskab rakendada juhi töökoha ergonoomia põhimõtteid ning õigeid töövõtteid.

2. Liiklusohutus ja säästlik sõit

Pärast koolitust õpilane:

- teab sujuva, ohutu, riske vältiva ning keskkonda säästva sõiduviisi põhimõtteid;
- teab erinevates tee- ja ilmastikuoludes sõitmise põhimõtteid, ohutust mõjutavaid tegureid ning ohu ennetamise põhimõtteid;
- teab autojuhi tööks vajalikke põhiteadmisi liikluspsühholoogias ning autojuhi tööd mõjutavaid tegureid, sealhulgas isiksuse eripärad, väsimus, stress, alkohol, narkootikumid, erinevad haigused;

- teab ametialal esinevaid peamisi liiklusõnnetuse põhjuseid, õnnetusega seotud lisaohte ning vajalikke tegevusi õnnetuse toimumisel;
- oskab käituda õigesti tööõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi;
- oskab kasutada teekonna planeerimiseks ja valimiseks kaarte ning tehnilisi vahendeid, lugeda kaartidel ja tehnilistes vahendites kasutatavaid tähiseid ja tingmärke;
- oskab arvestada infrastruktuuri kasutamisele ning maksustamisele kehtestatud piiranguid ning leida ja tasuda ette nähtud tasusid;
- oskab juhtida autot ohutult, sujuvalt ja ökonoomselt ning rakendada õigeid juhtimisvõtteid;
- oskab valitseda sõidukit ohutult erinevates tee- ja ilmastikuoludes;
- oskab käituda õigesti liiklusõnnetuse korral, ennetada õnnetusest tulenevalt lisaohu, kutsuda abi, vormistada vajalikke dokumente;
- oskab arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina ning mõista erineva käitumisega kaasnevaid tagajärgi;
- oskab võtta arvesse sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohtusid, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega;
- teab autojuhi ohuolukorras tegutsemise ning sõitjate evakueerimise põhimõtteid;
- teab sõitjate ja lastegruppide veole kehtestatud erinõudeid ning veo piiranguid;
- teab agressiivse sõidustiili ning ebaõigete sõiduvõtete kasutamisest tulenevaid ohte ning tagajärgi sõitjale;
- oskab juhtida, kiirendada ja peatada autot sõitjateveoks ohutu sujuvusega, arvestades erinevate veoliikide ja sõitjagruppide eripärasid;
- oskab arvestada teiste liiklejate käitumist ning ette näha ja ära hoida ohtlike liiklusolukordade tekkimist;
- oskab kasutada sõiduõiguse andmiseks kasutatavaid seadmeid.

3. Autovedude korraldus ja logistika

Pärast koolitust õpilane:

- teab autovedude olemust, partnerite ja kontaktisikute erinevad nõudmisi ja ootusi, autovedude tähtsust vedude üldises mahus, autoveo liikide iseärasusi riigisisel, rahvusvahelisel, oma kulul korraldataval veol ja veol tasu eest ning autovedudel kasutatavaid ettevõtlusvorme ja nende erisusi;
- teab autoveo tegevusalale juurdepääsu ning tegevusalal tegutsemise nõudeid, välislepinguid ning neist tulenevaid piiranguid, vedaja vastutust autoveo korraldamisel ja veolubade süsteemi;
- teab logistika ja transpordiökonomika aluseid, komponente ning põhimõtteid;
- teab autovedudel kasutatavaid kindlustusi;
- teab autovedudel valitsevaid ohte ning ohu ennetamise põhimõtteid;
- oskab lahendada tüüpilisemaid probleemseid olukordi tellijate, saajate, järelevalve ja teiste autojuhiga peamiselt kokku puutuvate isikutega;
- teab sõitjateveo korraldust reguleerivaid õigusakte, erinevaid veoliike, sõitjateveol nõutavaid dokumente, nende tähendust ja täitmist autojuhile vajalikus ulatuses;
- teab liiniveo korraldamise põhimõtteid ja nõudeid, nõutud dokumente, liinivedude korraldamise pädevaid asutusi ning avaliku teenindamise lepingu alusel korraldatava liiniveo erisusi;

- teab rahvusvahelisel veol sõitjatelt nõutud dokumente, piiriületuse protseduure ning erisusi võrreldes Euroopa Liidu ja kolmandate riikidega ning tegevusi piiriületuseks vajalike dokumentide puudumisel;
- teab liinivedudel rakendatavaid sõiduõiguse ning sõidusoodustuste põhimõtteid;
- teab pagasi- ja saadetiseveo korda, nõudeid pagasi paigutamisele ning lubatud sisule ja mõõtmetele;
- teab puudega ja piiratud liikumisvõimega isikute teenindamisele kehtivaid nõudeid ning selliste isikute teenindamise erisusi;
- oskab järgida sõiduplaani liinivedudel;
- oskab täita ja kasutada sõitjateveo dokumente nii riigisisel kui ka rahvusvahelistel veol autojuhile vajalikus ulatuses.

4. Autojuhi vastutused ja õigused

Pärast koolitust õpilane:

- teab töölepingu ja muu võlaõigusliku lepingu alusel töötamise nõudeid, poolte õigusi ja kohustusi, erinevat tüüpi lepingute sõlmimist, muutmist, lõpetamist, tööaja ja -tasu arvutamise erisusi, kinnipeetavaid makse ning võimalikke hüvesid;
- teab autojuhi tsiviil- ning karistusõigusliku vastutusega seonduvaid nõudeid autojuhile vajalikus mahus ning autojuhi rikkumiste mõju vedaja tegevusele;
- oskab koostada tööõiguse valdkonnaga ja oma ametialaga seonduvad avaldusi ja dokumente;
- teab autojuhi ja sõitjate õigusi ning kohustusi.

5. Autojuhi töö- ja puhkeaeg

Pärast koolitust õpilane:

- teab lähetamise ning sõidu- ja puhkeaja planeerimise ja arvestamise valdkonnaga seonduvaid nõudeid;
- oskab kasutada autojuhi töös vajalikul tasemel mehaanilise ja digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikut, salvestada sõidumeerikus nõutavaid andmeid, teha digitaalse andmesalvestusega sõidumeerikust väljatrükke ja sisestada sellesse vajalikke andmeid ning kanda sõidumeeriku salvestuslehele või väljatrükile käsitsi kandeid.

6. Sõiduki tundmine ja käsitsemine

Pärast koolitust õpilane:

- teab sõiduki põhiagregaatide ja süsteemide tööpõhimõtteid, kasutamise piiranguid, sagedamini esinevaid rikkeid ning nende kõrvaldamise viise;
- teab sõiduki põhiagregaatidele, süsteemidele, varustusele ning sõidumeerikule ja kiiruspiirikule kehtestatud tehnonõudeid;
- teab sõiduki mõõtmetest tulenevaid ohte, eelkõige seoses vähekaitstud liiklejatega;
- oskab kasutada sõiduki põhiagregaatide ja süsteemide nõuetekohaselt, optimaalselt ja rikkeid ennetavalt ning oskama arvestada nende kasutamise piiranguid;
- oskab diagnoosida auto põhiagregaatides ja süsteemides esinevaid rikkeid, leida rikete põhjused ning võimalusel neid kõrvaldada;
- oskab valida ja monteerida nõuetekohaseid rehve sõltuvalt teekonnast, auto massist, kiirusest ja otstarbest;

- oskab hinnata sõiduki tehnonõuetele vastavust enne teeliiklusesse asumist;
- teab bussi ehituse erinõudeid, nõudeid bussi varustusele ja tähistusele, busside kategooriaid, liike ja mugavusklasse ning bussi ehitusest tulenevaid lisaoshte;
- teab juhi- ja reisijateruumi kütte- ja ventilatsiooniseadmete õige kasutamise nõudeid;
- oskab avada bussi varuväljapääse ja evakueerida sõitjaid õnnetuse korral, kasutada tulekustutit;
- oskab aidata puudega ja piiratud liikumisvõimega isikuid sõiduki kasutamisel ning kasutada selliste isikute teenindamiseks ette nähtud abiseadmeid.

7. Reisijatega suhtlemine, klienditeenindus

Pärast koolitust õpilane:

- teab autojuhile vajalikke suhtlemis- ning klienditeenindusoskusi erinevate kategooriate sõitjatega suhtlemisel;
- teab sõitjate teenindamise taset mõjutavaid tegureid ja põhjusi;
- teab probleemsete sõitjatega käitumise reegleid, enamlevinud probleemide põhjuseid ning autojuhi ja asjaomaste ametiisikute õigusi korda rikkunud sõitjate korralekutsumiseks või sõidukist kõrvaldamiseks.